

CRISI / INCERTESES / SINERGIES.

L'estat de la cultura i de les arts 2012

Amb el títol *CRISI / INCERTESES / SINERGIES. Estat de la cultura i de les arts 01/2013*, el Consell Nacional de la Cultura i les Arts, més conegut per l'acrònim CONCA, va presentar el seu informe anual al Parlament de Catalunya, en un context marcat per la crisi. Una crisi que s'agreuja amb l'increment de l'IVA, l'estancament de la llei de mecenatge, la reducció de l'aposta cultural per part de les caixes d'estalvi, la disminució del consum cultural arran de l'atur creixent, el retard en els pagaments del ajuts per part de la Generalitat i l'asfíxia financera dels ajuntaments.

Tot junt fa que durant el 2012 s'hagi arribat a nivells límits de supervivència en l'àmbit cultural, en uns moments en què, segons la teoria i la realitat empírica, la cultura hauria de ser un sector estratègic per sortir de la crisi. El sector cultural pateix, com tots els sectors econòmics, el càstig de la manca de finançament.

La cultura és, a Catalunya, un motor econòmic i les xifres parlen per si soles: 20.132 empreses culturals, que ocupen 95.000 treballadors, el 3,3% de l'ocupació total a Catalunya; amb tot el descens dels llocs de treball, des del 2007, ha estat d'un 29% dels treballadors. La cultura a Catalunya genera més de 6.000 milions d'euros de valor afegit brut (VAB), xifra que va suposar un 3'6% del VAB global català de l'any 2008, molt per sobre d'altres sectors, com la indústria d'alimentació, begudes i tabac.

El tòpic que la cultura és un sector molt subvencionat és fals. La major despesa en cultura no la fan les institucions públiques (31,6%) i privades (5%) sinó els ciutadans catalans i els turistes de la seva butxaca (63,4%).

La Generalitat destina al sector un 1,3% del pressupost i es demana un increment del percentatge per aconseguir que arribi al 2%. (El Plan PIVE per incentivar la compra de cotxes per part del Govern de l'Estat ha suposat un import de 150 milions d'euros, suma que gairebé iguala les ajudes del Departament de Cultura al sector cultural durant l'any 2012). Els ajuntaments aporten el 6,9%, els Consells Comarcals el 1,5% i les Diputacions els 12,1% del seu pressupost.

A Catalunya hi viu un 16% de població d'origen estranger i es parlen 180 llengües diferents, una radio-

grafia del fet inqüestionable que la diversitat cosmopolita és el principal signe d'identitat de la nostra societat. Per això el paper de la cultura popular i tradicional és fonamental per la integració dels nous ciutadans, sense menystenir que té un impacte econòmic positiu. L'informe aporta dades rellevants com per exemple que l'impacte econòmic directe de l'Aquellarre de Cervera a tota la zona d'influència ha estat de 761.338 euros el 2012, i l'impacte induït –el no atribuïble directament a l'activitat–, ha estat de 228.934 euros, davant d'unes despeses d'organització que sumen 70.978 euros. Aquests imports multipliquen gairebé per 6 les aportacions que hi fan les institucions públiques i representen un 0'13% del PIB anual de la comarca. Aquest és un exemple de fins a quin punt la cultura ajuda a fomentar la creació de pols d'atenció més enllà dels principals nuclis urbans.

L'informe alerta també de la necessitat de redefinir el model per garantir la supervivència de la cultura, i proposa innovar les fonts de finançament d'associacions, d'equipaments i d'esdeveniments culturals, no desatendre les possibilitats que ofereixen el marandatge, la venda de productes culturals, la restauració i els complements d'oci, i aplicar-hi criteris innovadors per obrir noves possibilitats. Impulsar la nova llei de mecenatge amb una influència proporcional a la importància que té el sector cultural català en el conjunt de l'Estat.

En l'àmbit de les arts es demana una política fiscal raonable, assolir una diversificació i fidelització dels públics, considerant que les administracions han d'incrementar les estratègies d'estímul al consum més que les de foment de la producció. Calo destacar el paper bàsic de l'escola i els mitjans de comunicació en la formació d'un públic informat i exigent.

L'informe destaca que la necessitat de ser presents internacionalment ens exigeix un alt nivell, i això vol dir qualitat, però també impuls per incrementar la presència a l'estranger, per la qual cosa es valora l'impacte dels grans esdeveniments culturals, i s'alerta de la necessitat que les indústries culturals s'adaptin de manera celebrada a la nova realitat digital.

Deu n'hi do!